

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
Odbor kultury a památkové péče
28. října 117, 702 18 Ostrava

Čj: MSK 82817/2018
Sp. zn.: KPP/17657/2018/Mad
411.7.1 A5
Vyřizuje: Bc. Zuzana Madejová, DiS.
Telefon: 595 622 650
Fax: 595 622 263
E-mail: posta@msk.cz
Datum: 2018-08-02

Závazné stanovisko

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor kultury a památkové péče (dále jen „krajský úřad“), jako příslušný orgán státní památkové péče podle ustanovení § 28 odst. 2 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“) a podle ustanovení § 10 a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vydává podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči a § 149 správního řádu, na základě žádosti Města Krnov, Hlavní náměstí 96/1, 794 01 Krnov, které na základě plné moci ze dne 22. 2. 2016 zastupuje Ing. Miroslav Geryk, Dvořákův okruh 13, 794 01 Krnov, o vydání závazného stanoviska ve věci „Odstranění havarijního stavu konstrukce objektu C Karnoly po požáru“ v rámci akce „Karnola – udržitelná revitalizace a zatraktivnění národní kulturní památky“, na pozemcích parc. č. 13/1 v k. ú. Krnov - Horní předměstí v areálu národní kulturní památky „Budova bývalé přádelny s dílnou vzorkovny – dezignatury včetně strojního vybavení v areálu továrny Alois Larisch v Krnově“ (rejstř. č. ÚSKP ČR 352), a přilehlého pozemku 13/8 v k. ú. Krnov - Horní předměstí coby prostředí této národní kulturní památky, toto závazné stanovisko:

Krajský úřad, jako příslušný orgán státní památkové péče, dospěl k závěru, že navrhované práce jsou ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 památkového zákona

p ř í p u s t n é

při splnění následujících podmínek:

1. Orgánu státní památkové péče bude předložen k odsouhlasení formou nové žádosti o vydání závazného stanoviska konkrétní návrh (podoba) nových příček denních místností a skladu matric, včetně charakteristiky použitého materiálu, povrchové úpravy a způsobu upevnění.
2. Repasovaná okna 3. NP budou odsazena 5 cm od líce fasády.

Předložený návrh žadatele je zpracován jako dokumentace pro změnu stavby před dokončením pod názvem „Odstranění havarijního stavu konstrukce objektu C Karnoly po požáru“ v rámci akce „Karnola – udržitelná revitalizace a zatraktivnění národní kulturní památky“, vypracovaná Ing. Miroslavem Gerykem a Ing. Jiřím

Gérykem, inženýrská a projekční činnost, technický dozor, koordinátoři BOZP, zodpovědným projektantem Ing. Miroslavem Gerykem, v květnu 2018, a počítá především s následujícími pracemi:

Plánovány jsou stavební práce v objektu C (budova vzorkovny – dezignatury) zahrnující dobetonování dvou polí nad 1.NP, statické vyztužení a následné opatření vápenocementovou omítkou. Ve 2.NP je navrženo rozebrání požárem poškozené podlahy z fošen a rozebrání podlahy nad místem betonáže nových stropních desek, odstranění stávajících dřevotřískových desek, provedení nové podlahy z dubových dřevěných fošen tl. 50 mm včetně úpravy olejovým nátěrem v místě betonáže, výměna poškozených podlahových trámů za nové dřevěné stejného průřezu, výměna dřevěných sloupů ve 2.NP (kromě dvou nejméně poškozených), odstranění stropních průvlaků včetně bačkor, zbytků dřevěného podbití, stropních trámů nad 2.NP a jejich nahrazení novými (dub, krajní trámy buk), obnova podhledu nad 2.NP ve skladbě dřevěné desky tl.25mm, rabicové pletivo, vápenocementová omítka. Dále se předpokládá provedení statického vyztužení stropní konstrukce formou kloubového nosíku. Ve 2. NP je dále navrženo odstranění zbytků poškozených dřevěných příček původního skladu matic a denních místností a provedení replik dle původního vzhledu. Ve 3. NP je navržena kompletní repase ocelových oken, provedení nová podlahy z dubových fošen tl.50mm včetně povrchové úpravy čirým lakem, odstranění stropní SDK konstrukce podhledu a jeho nahrazení podhledem ve skladbě – podbití z dřevěných desek tl.25mm, rabicové pletivo, vápenocementová omítka. Dále dojde k lokálnímu vyspravení poškozené střešní konstrukce a jejího uvedení do původního stavu.

Odůvodnění:

Krajský úřad, jako příslušný orgán státní památkové péče, obdržel dne 4. 6. 2018 žádost o vydání závazného stanoviska k návrhu na obnovu areálu bývalé textilní továrny Karnola v Krnově, na pozemcích parc. č. 13/1 a 13/8 v k. ú. Krnov - Horní předměstí, v areálu a prostředí národní kulturní památky „Budova bývalé přádelny s dílnou vzorkovny – dezignatury včetně strojního vybavení v areálu továrny Alois Larisch v Krnově“, rejstř. č. ÚSKP ČR 352 (prohlášenou za národní kulturní památku nařízením vlády České republiky č. 50/2010 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky). Vzhledem k tomu, že se jedná o obnovu národní kulturní památky a jejího prostředí, jsou dotčeny zájmy státní památkové péče.

Projekt je zpracován jako dokumentace pro změnu stavby před dokončením k akci „Karnola – udržitelná revitalizace a zatraktivnění národní kulturní památky“ (stavební úpravy objektů A, B, C, E a přístavbu objektu D), ke které bylo vydáno krajským úřadem souhlasné závazné stanovisko pod č. j. MSK 98066/2016 ze dne 27. 7. 2016.

Dne 19. 6. 2018 byla zaslána žádost (doručena 19. 6. 2018) odborné organizaci státní památkové péče, tj. Národnímu památkovému ústavu, o písemné vyjádření podle ust. § 14 odst. 6 památkového zákona. Písemné vyjádření pod č. j. NPU-381/49332/2018 krajský úřad obdržel dne 9. 7. 2018, odborná organizace v něm doporučuje vydat souhlasného závazného stanoviska při splnění následujících podmínek (citace kurzívou):

- „Nebudou obnoveny příčky denních místností a skladu matic.
- V rámci repase oken budou okna posunuta hlouběji tak, aby byla odsazena minimálně 5 cm od líce fasády.“

S následným odůvodněním:

„Navržené úpravy byly v průběhu zpracování dokumentace konzultovány. Obnovu příček NPÚ rozporoval i během konzultací. Na rozdíl od vlastní konstrukce jde o přidané, druhotné prvky, které nejsou pro budoucí prezentaci dílny relevantní a nemají nosnou funkci. Jedná se o repliky (napodobeniny) nepůvodních, neautentických prvků, zbytečně zatěžujících původní dispozici.

Při výměně oken ve 3. NP, kdy byla druhotná a nevhodná tzv. školní okna nahrazována replikami původních průmyslových oken v kovových rámech, došlo k jejich nevhodnému osazení v rovině líce fasády. Toto „zalícování“ je atypické, u tohoto typu průmyslové architektury nepoužívané a rušivé.

K ostatním úpravám: Jde o nezbytnou výměnu zničených částí, původní forma je respektována a obnovena.“

Žadateli byla v souladu s ustanovením § 4 odst. 2 a § 36 odst. 3 správního řádu dána možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání závazného stanoviska. Žadatel této možnosti nevyužil.

Současná podoba areálu národní kulturní památky je správnímu orgánu známa z jeho úřední činnosti:

Stavební fond areálu bývalé továrny na vlněné zboží Alois Larisch a synové obsahuje historické objekty z různých časových období (od 60. let 19. století do počátku 20. let 20. století), dokládající stavební vývoj textilní továrny. Jedná se o spojené budovy bývalé přádelny a skladu s dílnou vzorkovny – dezinatury a přízemní haly. Dílna dezinatury je zachována ve stavu „posledního pracovního dne“ s funkčním hlavním i pomocným technickým zařízením, s příslušenstvím, s rozpracovanými vzory a sbírkou vzorníků látek. Dnešní podoba objektu bývalé přádelny je výsledkem přestaveb staršího přízemního objektu, který byl nejprve roku 1902 půdorysně rozšířen a zvýšen na dvoupodlažní a v letech 1919 - 1920 zvýšen o další podlaží. V prosinci 2017 došlo k požáru předmětné národní kulturní památky, přičemž byl nejhůře poškozen objekt C (ke vzniku požáru došlo ve 2. NP, následně se rozšířil do 3. NP a zasáhl střechu).

Navržené úpravy se dotknou budovy s dílnou dezinatury (objekt C). Objekt C je nepodsklepený, se třemi nadzemními podlažími a pultovou střechou s atikou. V 1. a 2. NP jsou novodobá výklopná okna, ve 3. NP jsou repliky původních okenních výplní dělených na tabulky. Požár z prosince 2017 měl devastační následky na celý objekt včetně strojního vybavení ve 2. NP objektu. V 1. NP jsou dvě pole železobetonového podhledu v havarijním stavu. Dřevěné sloupy ve 2. NP podpírající strop a střechu jsou oslabeny a pro další využití vhodné pouze dva sloupy u nádvoří. Strop 2. NP je po požáru silně oslaben. Střecha je poškozena pouze nad ohniskem požáru. Nosné stěny nejsou dotčeny, pouze jejich povrchové vrstvy. Litinové sloupy v přízemí jsou na hranici únosnosti. Došlo k částečnému vysklení a poškození nových kovových rámců oken ve 3. NP.

Správní orgán zhodnotil veškeré podklady jednotlivě a ve vzájemných souvislostech a dospěl k následujícímu závěru:

Památková hodnota výše uvedeného objektu národní kulturní památky spočívá především v dochovaném unikátním souboru technického zařízení dílny ve 2. NP objektu vzorkovny – dezinatury, která zahrnuje ucelený cyklus výroby vzorků tkanin od přípravy po tkaní s výjimkou konečné úpravy. Areál objektů bývalé firmy Alois Larisch a synové je zároveň dokladem prorůstání městské a průmyslové zástavby, typické pro 2. polovinu 19. století, kdy předmětný komplex vznikl na místě demolovaných městských hradeb a při mlýnském náhonu. Navržená obnova respektuje kulturně historické hodnoty areálu, které se odráží rovněž v plánovaném využití celého komplexu, jakožto vzdělávacího a kulturního centra, výstavních prostor a muzejních expozic s důrazem na textilní historii regionu.

Cílem navržených prací je odstranit následky požáru z prosince 2017 a provést obnovu objektu C tak, aby došlo k jeho odpovídající rehabilitaci, a to zejména v interiéru. Současně dojde navrhaným systémem opatření při zachování kulturně historických hodnot k zajištění využití předmětného objektu a jeho zpřístupnění široké veřejnosti.

Navržené dobetonování dvou polí nad 1.NP a jejich statické vyztužení včetně úpravy podlahy a stropů ve 2. NP přispěje k navrácení stropních konstrukcí a podlah do původního stavu, zajištění jejich stability a opětovnou možnost bezpečného užívání. Z důvodu silného oslabení stropu nad 2. NP požárem a nemožnosti jeho dalšího užití je navrženo statické vyztužení stropní konstrukce, které vychází z modelu schváleného v závazném stanovisku pod č. j. MSK 98066/2016 ze dne 27. 7. 2016. Původně navržený spojitý nosník o třech polích uložený na průvlaky je nahrazen kloubovým nosíkem s klouby v místech minimálních momentů u středního pole. Důvodem je možnost jeho zhotovení z rostlého dřeva (předchozí model předpokládal lepené nosníky) a jednodušší montáž při zachování stejné únosnosti. Odstraněním zbytků poškozených dřevěných příček původního skladu matric a denních místností a provedením replik dle původního vzhledu dojde k obnovení poškozené dispozice a jejího navrácení do stavu před požárem. Zároveň se tím předpokládá statické zpevnění a přispění k zajištění únosnosti stropů 2. NP. Kompletní repase oken ve 3. NP je navržena z důvodu jejich výrazného poškození, a to jak ocelových rámců, tak zasklení. Lokálním vyspravením poškozené střešní konstrukce dojde k jejímu uvedení do původního stavu a bude zamezeno dalšímu případnému vlivu povětrnostních podmínek na obnovovaný stav objektu.

Krajský úřad uvádí následující odůvodnění k uloženým podmínkám ve výrokové části tohoto závazného stanoviska:

Krajský úřad stanovil podmínku č. 1 proto, že není specifikována přesná podoba a způsob provedení, včetně způsobu upevnění, příček denních místností a skladu matric, aby bylo zajištěno zachování historického výrazu místnosti. Nahrazení ohořelých částí novými zabezpečí věrohodnou obnovu místnosti.

Krajský úřad stanovil podmínku č. 2 proto, že stávající osazení oken v rovině líce fasády narušuje autenticitu architektonického řešení fasády (jehož součástí jsou i okenní výplně), je atypické a nepůvodní. Odsazením nově repasovaných oken dojde k navrácení původního charakteru a vizuálního působení fasády. Zároveň tak dojde ke sjednocení odsazení okenních výplní s výplněmi v 1. a 2. NP objektu C.

K podmínkám uloženým v písemném vyjádření odborné organizace krajský úřad uvádí následující:

Odbornou organizací stanovená podmínka č. 1, požadující neobnovení příčky denních místností a skladu matric, nebyla do tohoto závazného stanoviska přejata, neboť jejich obnovení vychází z dochované situace prohlášené národní kulturní památky a s tím souvisejícím stavem „posledního pracovního dne“, kdy byly vestavby denních místností a skladu matric součástí dílny vzorkovny. Uvedené vestavby odrážejí její historický vývoj a dispoziční řešení, vycházející z potřeb z doby provozu dílny, přiznávají svůj účel a funkci. Jejich obnovení respektuje stav dochovaný do doby požáru. Zároveň přispějí ke statické stabilitě a již uvedeného zpevnění stropů 2.NP.

Požadavek odborné organizace na posunutí repasovaných oken hlouběji tak, aby byla odsazena minimálně 5 cm od líce fasády, stanoven v podmínce č. 2, krajský úřad promítl do výroku tohoto závazného stanoviska, konkrétně do podmínky č. 2, a ztotožnil se tak s názorem odborné organizace.

Navrhovaná obnova objektu dezinatury (objekt C) v areálu bývalé továrny A. Larisch a synové ctí její charakter, architektonické řešení a snaží se zachovat, respektive obnovit požárem poškozené prvky a konstrukce. Z hlediska zájmů státní památkové péče bude odpovídajícím řešením, zachovávajícím chráněné kulturně historické hodnoty. Obnova tak proběhne v souladu se zájmy státní památkové péče i článkem 11 zákona č. 73/2000 Sb. m. s., Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy, který mj. ukládá každé straně závazek podporovat, při současném respektování architektonického a historického charakteru dědictví, využívání chráněných statků s ohledem na potřeby současného života.

Poučení:

Závazné stanovisko není samostatným rozhodnutím ve správním řízení (ve smyslu § 67 odst. 1 správního řádu), ale úkon učiněný dotčeným správním orgánem na základě zákona (§ 149 odst. 1 správního řádu a § 44a památkového zákona).

Ing. Karin Veselá
vedoucí odboru kultury a památkové péče

po dobu nepřítomnosti zastoupena
Ing. Dominikou Martincovou, v. r.

za správnost vyhotovení: Ing. Dominika Martincová

Rozdělovník:

1. Žadatel: Ing. Miroslav Geryk, Dvořákův okruh 2149/13, 794 01 Krnov.
2. Na vědomí: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, Korejská 12, 702 00 Ostrava.